

Rides qd b faciendo nulli facit iniuriā z volū
tate sua liberalissima z optime facit vtiq. i. ele
git istos. z postponit eligere alios Et qd taliter
querit p inde est ac si querat qre ds nō dedit tā
tū splendorē lune q̄tū soli. v. quare oēs stelle
nō sunt eiusdē claritatis vel qre nō sunt oēs re
ges. vel quare nō sunt oēs lapides p̄ciosi vel
smaragdi vel carbūculi. b glo. vbi s̄. Quarto
querūt quidā. quare ds ista bona tpalia ita in
equalit̄ distribuit z vni dat tm̄ q. x. v. xx. aut
etiā centū possent cōtētari z alios finit mēdi
care. Ad hoc d̄ qd deus paupib⁹ nō dedit tpa
lia i signū maioris dilectōis. p̄mittēdo eis eter
nā. **Matth. v. Beati paupes spū qm̄ ipoz est**
regnū celoz. Sed alijs dat diuitias vt his me
diantib⁹ paupib⁹ bñficiāt z pctā sua redimāt
Ideo cuiuslibet tali dicit aug. Redime te hō cū
viuis. redime teipm̄ cū potes. redime te cū p̄ci
um i manu tenes. redime te nedū te mors ama
ra pueniat. z p̄ciū simul z vitā dispdat. Qui
to querunt aliq. quare deus tāta tpalia tribu
it qui sibi nō seruiūt nec eū emant. Ad qd dicit
tur qd hoc facit primo vt ppter talia bñficia ad
ipm̄ pueriant. cū em̄ nolūt timere penā gehē
ne vt a pctis cessarent. tūc ipse ex sua bonitate
bñfacit. vt sic eos alliciat ad bonū. iuxta illud
p̄s. Dedit eis regiones gētū. z labores popu
loz possiderūt. qre. Et iustificatiōes custodi
ant z legē ei⁹ req̄rāt. Scdo vt exemplū nob be
nefaciendi inimicis nr̄is oñdat. qz fm̄ Aug⁹.
super Job. Dis xp̄i actio est nr̄a instructio. z
sic xp̄s bñfacit inimicis suis. sic z nos. iux̄ illd
Mat. v. Diligite inimī. vros. z bñfacite his
q̄ vos oderūt. Tertio vt null⁹ xp̄o fūiat p tpa
lib⁹. q̄ cernit ēt mal̄ elargiri. Sexto q̄rūt aliq̄
re ds paupib⁹ interdū dat mltos pueros. z di
uitib⁹ sepe nullos. Ad h̄ qd ad paupes fac̄ h̄ ds
in signū dilectōis. z qd dat iumēt̄ escā ipoz. ēt
pascit pueros eoz. v. i signū bñfactōis dicēte
p̄s. Labores ma. tu. q̄ mā. be. es z bñ tibi erit.
Et infra. Filij tui sicut nouelle oliuaz i circū
tumēte tue. Sz qd diuitib⁹ interdū dat nullos
vt regib⁹ vel p̄ncipib⁹ zc. Hoc iō fac̄ ne a sbdi
tis ampli⁹ extorqueant habita multitudie pu
eroz. Septimo querūt aliq. qre interdū de⁹ de
medio tollit iuuenes. finit viuere senes z debi
les Ad h̄ d̄ qd tales iuuenes si sunt boni rapit
eos p mortē ne mali fiant. Juxta illud Sap̄iē.
iiij. Raptus est ne malicia immutaret intelle
ctū eius. Si aut̄ sūt mali rapiunt̄ ne peiores fi
ant. qz dicit Amb. sup Luc. Melius eēt pec
catōribus male agētib⁹ mori q̄ qd in pctis diu
versent̄. ne pena ipoz augmētetur. Quia fm̄
Augusti. Tanto em̄ quisqz tollerabilioz ha
bebit damnationem q̄to minozem hic habuit
iniqtatē. Ideo dicit. Bene oia fecit. Et b̄ quo
ad tertium.

Dñica. xiiij. post trinitatis. Sermo p̄mus.

Ex propter tras

gressione posita ē. ita scribit̄ in epla
hodierna q̄ scribit̄ ad gal. iij. Dicit

Amb. i. xra. qd apes rgi electo obediūt. vt qua
si suis legib⁹ obtēpent. Nā ita sūt disposite in
agmine suo vt nulla ē ociosa. Nā qdā certāt q̄
si bello cāpestri s̄ alias apes. Aliē inuigilāt su
per victū. alie futuros explorāt ibres z specu
lant z cursus. Aliē ceras d̄ florib⁹ sugūt. Aliē
cellulas nūc rotūdas nunc q̄dratas mira cōne
xione z equalitate p̄ponūt. z tm̄ inē diūsa opa
nulla raptu victuz q̄rit. s̄ proprio volatu et la
bore inē herbas z flores que sibi sunt conueni
entia f̄colligit. Sz z apes q̄ nō obtpant regi p
p̄tia p̄denatiōe se stimulat̄. z aculei sui vulne
re moriūt. Morat̄ p apes intelligūt̄ hoies q̄
ad similitudinē apū elegerūt z adhuc eligūt sibi re
ges. Nā legit̄. j. Re. viij. qd p̄ls isrl̄ petiuit sa
muelē vt p̄stitueret eis regem. Et ille dixit eis
suis regi dī. Hoc erit ius regi q̄ impatur⁹ est vo
bis. Filios vros tollet z ponet i curribus suis
facietqz eq̄tes z p̄cursores q̄drigaz suaz. z cō
stituet sibi tribunos z cēturiōes. z decuriōes
z aratores agroꝝ suoz. z mēsores segetū z fa
bros armorū curruūqz suoz. multa qz alia po
suit ibidē. z seq̄t. qd noluit p̄ls audire vocē sa
muel. s̄ dixit. nequa q̄. Erit em̄ rex sup nos z
erim⁹ nos sic oēs gētes. z iudicabit nos rex nr̄
egrediet̄ em̄ an̄ nos. z pugnabit bella nr̄a pro
nob. z audiuit samuel oia x̄ba p̄li z locuc⁹ est
ea i aurib⁹ dñi. Dixit aut̄ dñs ad samuelē. au
di voces eoz. z p̄stitue sup eos regē Sicqz ele
ctus fuit i regē saul. s̄ ab oī p̄lo Sic adhuc ele
ctio regū dz eēt vnanimis z p̄cors ab oī p̄lo. ele
cto ḡ rege dñt p̄li sibi obedire. z legib⁹ suis ob
tpare. z dñt diligent̄ vidē illi q̄ regūt p̄lin qd
nullus sit ociosus. qz multā malitiā docuit oci
ositas. vt d̄. Ecc̄. xxxij. s̄ sic statuēt vt ad simi
tudinē apum aliq̄ pugnēt in bellis s̄ inimicos
vt rēpublicā pturbantes vt sunt milites z mi
litares. qz d̄c̄ Aug. xxij. q. j. Apud Militia
enim hac intentione debet exerceri. vt mali co
hibeant̄ z boni subleuent̄. Item videat rex vt
aliq̄ inuigilent sup victum querendum suis. s̄
manibus vt rustici z aliq̄ in ciuitatibus mecha
nici. Quia dicit p̄s. Labores manuuz tuaruz
q̄ manducabis. brūs es z bñ tibi erit. Item qd
aliq̄ explozent pluuias. i. salubres doctrias vt
predicatores. sacerdotes z scholarium recto
res. qz non in solo pane viuūt hō. sed in oī ver
bo quod p̄cedit ab ore dei Matth. iij. Itē vi
deat rex qd aliqui sint muratores z carpentarij
qui faciant domos ecclesiasticas. qz d̄c̄ Aris.
iiij. poli. Ciuitas nō cōstabit ex vna pte s̄ plu
ribus. quarū vna ps̄ sint agricolē. secunda ps̄

Dñica. xiiij. post trinita.

artifices manuales. etia hi q̄ negociat̄ circa fo-
rū. quarta mercenarij. quinta pugnatōres armi-
geri q̄s necessariū est i ciuitatib⁹ existere q̄ p̄t
resistere inimicis. **E**t si viderit rex aut rector q̄
aliq̄ sint legis transgressores punit eos. qz pp̄
tales forte sunt p̄lature et rectores vt pulchre
declarat petr⁹ rauēn. i suo eplari li. viij. epla. j
Ad extollēda inq̄t iustoz p̄conia et ad rep̄men-
das insolētias trāsgressoz p̄spiciēs e celo iusti-
cia erexit i popul⁹ regnātū solia et diuersorum
p̄ncipū p̄tates. Caruisset nāq̄ libent̄ hūana p̄-
ditio iugo dñij. nec libertatē a se quā eis natu-
ra donauerat hoies abdicasset nisi q̄ ipunita
licētia scelez i euidētē p̄ncipiē hūani generis re-
dundabat. et sic necessitate q̄dā oportuit natu-
rā s̄besse iusticie. et s̄uare iudiciū libertatē. **S**ed
nec extrinsec⁹ ex d̄ri decuit aliā creaturā. sed hō
p̄latus est hōi vt ḡtiorē p̄laturā efficeret iden-
p̄titas speciei. et s̄b̄dit. **P**otissime t̄m dina scia
p̄fecit ad p̄loz imperium dū oñdit sibi figurā
nūmismati i redditiōe cēsus et solutiōib⁹ tribu-
toz p̄ ceteris regib⁹ cesarie forme p̄signauit fa-
stigiū cui subiecit omnimodas. nec ad h̄ soluz
vt eis imperādo p̄sset s̄ vt ipsi⁹ poti⁹ iusticie
copiā ministrādo p̄desset. ne p̄ impunitatē cri-
minū cōualescat insolētia trāsgressoz. **E**x his
vobis petri rauēn. soluūt tres p̄ditōes. **P**rima
quare necesse fuit regimē regis in hōies itro-
duci. cū hō naturalit̄ desiderz libertate gaude-
re. **R**isio est ne impunita licētia scelerū iusti-
ciā extirparet et oportuit libertatē subesse iusti-
cie. **S**cōda quare nulla sp̄s alia creature assū-
pta ē i regimē hoies. qz vici⁹ hō ē aial rōnale ha-
bens i se imaginē trinitatis. et iō nulli creature
s̄b̄ici debuit corpali q̄ imagine tali careret nec
angelus ei p̄lat⁹ est. s̄ hō hōi vt gratioz effice-
ret p̄lationē idēp̄titas sp̄i. **T**ertia q̄s inter re-
ges regēdi tenet fastigiū. **R**isio q̄ impator ex
s̄nia saluatoris **M**atth. xxi. Reddite q̄ sunt ce-
saris cesari. et q̄ sūt dei deo. **R**egna em̄ q̄tuor
imp̄alia p̄terierūt s̄m cronicas et p̄phiaz **B**a-
niel. vici⁹ grecoz. p̄saz. assyrioz et romanorū.
Imperiu em̄ romanoz q̄d p̄ constantinū ad gre-
cos fuit trāslatū aut diuolutū trāstulit roma-
na ecclia ad teutonicos i p̄sona karoli magni.
Pipinitpe **S**tephani sc̄di. vt ex d̄ electi. et ele-
cti. potes. venerabilē. **E**t iste impator romano-
rū est rex regū cui oēs subsunt natiōes et p̄pli. q̄
vici⁹ ab eo tp̄alia accipiūt. **S**acerdotio t̄m et sū-
mo pontifici d̄z subesse. vt de maio. et obe. **S**o-
lus em̄ p̄tifer antecellit in spiritualib⁹ q̄ t̄to
sunt corporalib⁹ digniora q̄to aia p̄fert corp̄i
Hū ḡ sūm⁹ p̄tifer p̄cellere impatorē d̄clarat
autoritate duplici **U**na ē q̄ dixit dñs p̄ hier.
q̄ fuit sacerdos. **E**cce p̄stitui te sup̄ gētes et re-
gna. **H**ier. j. **A**lia ē **S**en. j. vbi d̄z q̄ deus fecit
duo luminaria magna. i. duas p̄tates instituit

q̄ sunt pontifical⁹ dignitas et regalis p̄tās. **S**ed
ista q̄ p̄est dieb⁹. i. sp̄ualib⁹ maior est. **Q**ue vō
nocti. i. tp̄alib⁹ et carnalib⁹ minor est. et hi duo
vici⁹ papa et impator h̄nt p̄dere leges ad puni-
endū trāsgressores. de q̄ dicit v̄ba apli allega-
ta. **L**ex p̄pter transgressionem posita est **P**ro
quo est notandum. requirūt em̄ leges q̄b̄bito
mō fiant q̄tuor. vici⁹ subtilitatē mature deli-
beratōnis. vtilitatē secure cohabitationis au-
toritatē mansure obligatōis. equalitatē mēsu-
re distributiōis vt di. **H**olē. sup li. sap. lec. cx-
cviij. **P**rimo ḡ leges vt debito mō statuatur
requirunt subtilitatē mature deliberatiōis. non
em̄ subito et ex rupto p̄nt lege vtiliter statui. in
cui⁹ signū **M**oyse cum deo quadragita die-
bus fuit q̄n legē scripturā accepit. p̄ q̄d tēpus
moyses fecit cōuiuuiū. ad designandū q̄ legisla-
tores sobrietati nō festis et conuiujs vacā de-
bent p̄ tpe quo leges cōdunt. **S**unt em̄ leges
q̄ ordinant ad bonū anime p̄ncipalioribus ar-
tibus medicamētū. vt dicit **A**ris. vj. p̄ politicoz
Cū ergo leges medicinales hominib⁹ nō den-
tur sine p̄meditatione et sollicitudine matura
constat q̄ nec leges morales sine maturitate
dari possunt debita nec debent. **I**ō scribit **J**u-
stinianus in p̄logo institutoz. q̄ cum sūma di-
ligentia et summis vigilijs p̄ prudētissimorū
viroz solertiam leges fecit et in illud volumē
compegit. **E**st em̄ lex posita p̄ncipaliter pars
politie et maxime necessarium est cōmunitati
humane q̄ aliqui fiāt boni legispositiui siue le-
gislatōres. vt dicit **A**ris. x. ethi. **P**rebebat au-
tem **A**ris. tribus vltimis capitulis istius libri
tres cōclusiones. **P**rima est q̄ ad faciēdū ho-
mines virtuosos nō sufficit solus s̄mo p̄suasi-
uus. **S**cōda est q̄ ad hoc necessaria est bona cō-
suetudo. **T**ertia q̄ bona p̄suetudo sine legib⁹
haberi non potest. **P**rima cōclusio patet q̄ iu-
uenū aliqui liberales sunt qui apti nati sūt fu-
gere turpes delectationes ex sola verecundia
Degeneres sunt et inobedientes. qui qualescū-
q̄ delectatiōes p̄sequūtur nisi p̄ penā contra-
riam castigent. **I**nsanabiles sunt q̄ nec penis
nec p̄suasiōibus a p̄rauis delectationibus re-
trahunt. **B**onus ergo iuuenibus sufficit s̄mo
p̄suasiuus. qz statim allicunt ad virtutē consi-
derata turpitudine vitiosa delectationis et ho-
nestate virtutis. **S**ed inobedientibus et rebel-
libus nō sufficit. s̄ requirunt pene et punitōes
p̄ insanabilibus q̄s nō corrigibiles dicim⁹. re-
quirūt exterminatio siue mors. **D**icit em̄ **G**ali-
enus. sicut refert **A**licen. in spec. c. c. **O**mne au-
xilium medicine totius corporis tripartitum est
vici⁹ q̄d medicamēto curari nō p̄t ferro cure-
tur. **S**i autē nō ferro tunc igne. **A**d aut nullo
istoz trium seperari poterit incurabile estime-
tur. **M**oraliter medicamētū est occulta cozre

ctio et charitatiua. ferru exclamatione. ignis ex-
 coicatio. Et q̄ istoru triu e incurabil' insanabil'
 iudicat. cui debet mors vel exterminatio fm
Aris. x. ethi. Optet bonos vocare ad vtutes
 p̄p̄mia. malos aut p̄ penas isanabiles totalit'
 exterminare. De h̄ em d̄r math. xvij. Si pec-
 cauerit i te frat tu'. vade et corrige euz inf te et
 ipm solu. s. occulte et charitatiue. si audierit te
 lucratur es eu. Si at no audierit te adhibe vnu
 tecu vel duos. s. q̄ntu ad exclamatione aut aptaz
 correctione. vt i ore duoz vel triu testiu stet oē
 x̄bu. Ad si nec eos audierit dic ecclie. Si aut
 eccliam no audierit sit tibi q̄si ethnie. s. q̄ntum
 ad excoicatione. p̄z q̄ no sufficit ad humana
 vtute sol' fmo p̄suasiu'. Secda vo conclusio
 vicz q̄ ad h̄ est necessaria bona vsuetudo seq̄t'
 ex p̄dictis. Illud em necessariu est ad vtutem
 p̄ q̄d et sine q̄ no exterminat passio inclinans
 ad vitiu. s. h̄mōi est bona vsuetudo. qz sic dcm̄
 est sola doctrina no sufficit. **Triplex** ei fuit an-
 tiquoz snia de eo q̄d est hoies fieri virtuosos.
Dixerūt aliq̄ q̄ hoies fierēt boni p̄ natura pu-
 ta ex naturalib' cōplexiōib' cū imp̄siōe corpo-
 rū celestiu. **Alij** dixerūt q̄ hoies fierēt boni p̄
 exercitiū. **Tertij** dixerūt q̄ hoies fierēt bōi p̄
 doctrinā. Et ista dicta aliq̄ue oia sūt xa. **Paz**
 q̄dā mox a natiuitate sunt dispositi ad fortitu-
 dine vel ad tpantiā. Et hec dispositio natural'
 est vtus imp̄fecta. s. d̄r. vj. ethi. dū ad p̄fectōz
 requir̄ doctrina q̄ est p̄fectio rōnis. s. q̄ntu
 tes morales sunt i appetitu. no sufficit cū natu-
 rali dispositōe doctrina. s. vlti' requir̄ cōsue-
 tudo p̄ quā ip̄e inclinē ad bonū. h̄z em cōsue-
 tudo q̄ndā bonā violētiā inclinante ad bonū.
Ex q̄ p̄z q̄ ad bonitatem mox requir̄ bona vsue-
 tudo. **Tertia** conclusio vicz q̄ ad bonaz vsuetu-
 dine requir̄ bona lex seu requir̄ bone leges. sic
 oñd̄r. q̄ bona cōsuetudo iā est necessaria ad
 bonos mores. qz bona vsuetudo induc̄ quādā
 necessitatē ad bonū. s. hec necessitas sine legib'
 ordinat' no h̄r. h̄z em lex q̄ndā vim coactiuā
 inq̄ntu p̄ similitudinē vt saltē p̄ aliquā p̄sonā que
 multitudinis vices gerit instituit. et iō necessa-
 riū est h̄re bonos legislatores. tū p̄p̄ iuuenes
 q̄ sine difficultate a passiōib' no retrahūf. tū p̄
 p̄ter viros i p̄fecta etate vt p̄ bonas leges bōe
 leis vsuetudies obfuenf. Et iō requir̄ leges
 q̄ntu ad sui institutionē s̄brilitatez mature deli-
 beratiōis. **Secda** requir̄ leges vtilitatē secure
 cohabitatiōis. h̄ est legū cā final' vt hoies pos-
 sint p̄cordit' ad inuicē cohabitare. vñ **Aris. iij.**
 pol. q̄ citas et coicatio bonaz actionū. p̄p̄ bñ
 agere ex generib' et domib' ḡfa vite p̄fecte suf-
 ficit. et. vij. ethi. c. j. diē q̄ amicitia maxie vidē
 p̄tinere citates. et legispositores magi student
 circa eā q̄ circa iusticiāz. **Cōcordia** em glie ad
 amicitia vidē esse. h̄ ac at maxie appetit. et p̄tē

tionē inimicā existētē maxie expellūt. h̄ **Arist.**
3o **si. ij. ethi.** c. iij. i descriptōe ppli cadat cō-
 cordia. diē em. **Popul'** ē hūane multitudinis
 iuris vsensus et p̄cordi cōioni sociat'. et cōcor-
 dat cū dicto b̄ri **Aug'**. d̄ x̄b dñi fmo. xvj. vbi
 p̄mēdās vnitatē diē sic. **Vñ** cogitate fratres
 mei et videte in ip̄a multitudine si delectat nisi
 vñ et p̄p̄tio dō q̄m multi est' q̄s vos ferret ni
 si vñ speraret. vñ d̄ multi q̄s illa dat vñ. et
 p̄ls iste tolle vñ et turba est. et tñ augl. ij. d̄ ci.
 dei. c. xxxij. docet q̄d sit p̄ls fm sniam scipio-
 nis. **Et** diē q̄ respublica est res ppli. **Populuz**
 aut dicit scipio no oēm cetū multitudis. s. cetū
 iuris vsensu et vtilitat' p̄sone sociatū. **Ex** qua
 diffinitōe liq̄t q̄ nulla multitudo sine p̄cordia
 p̄ls dici p̄t. **Respublica** sine p̄lo eq̄ no p̄t eēfi
 cut nec respublica sine p̄cordia. iō di. augl. recit
 tās v̄ba scipionis d̄ ci. dei. xvj. **Ad** ē armonia
 i cātu. h̄ ē p̄cordia i ciuitate. sic em ex distincti-
 onis in fidib' p̄corz concētus efficiē. ita ex sū-
 mis et infimis et medijs iteriectis ordib' h̄ vna
 nimitas et dilectō mutua ē finis quē legispositi-
 uis intēdit. iux illd̄ ad **Ro. xij.** **Legi** plenitu-
 do ē dilectio. **Tertio** requir̄ leges autoritatez
 mensure obligatiōis. **Ita** sic no nisi cū summo
 studio et p̄silio instituit. **Ita** nec sine caus' ma-
 ximis abrogent nec ifringant nec a statuētib'
 nec a subditis. qz d̄r ex d̄ p̄sti. cū oēs. **Ad** q̄sqz
 iuris i alterū statuerit ip̄e d̄z vt eo. **Et** sapien-
 tis dicit autoritas. **Pater** legē quā ip̄e tulle-
 ris. i. statueri. iō refert **Uale.** in poliē. li. vj. q̄
Calempus v̄b romane insignis senator salu-
 berrimis legibus romanos munierat. **Inf** q̄s
 erat ius ab eo institutum q̄ dep̄densus crimi-
 ne adulterij vtroqz oculo priuaretur. **At** vero
 cum eius filius esset in tali crimine dep̄hēsus
 cū ciuitas in honorem patris necessitatem pe-
 ne adolescentulo relaxaret pater diu repugna-
 uit. **Ad** vltimū tñ p̄cibus supatus. **Sed** ne lex
 pateref lesionē sibi p̄imum. deinde filij eruto
 oculo vsu videndi vterqz retinuit vt debitū
 suplicij no dimitteret. et modo legi reddet eq̄-
 tatem. et admirabili compamento legi satisfice-
 rit. et sic inter misericordem et iustum legistato-
 rem est partitus. **Idem** refert **Ualerius** etiaz
 de **Charundo** thirio. qui legem statuit p̄pter
 obsidiosas contentiones ciuim. vt si quis se-
 natorum consiliuz intraret cum gladio aut fer-
 ro. continue interficeretur. **Et** interiecto tem-
 pore ellōginquo itinere domuz veniēs gladio
 cinctus subito in dicta cōtentione sicut erat cū
 ctus gladio p̄cessit. **Et** cū esset admonit' de so-
 lutione legis ab eo qui proxime stabat. **Ille** p̄-
 mo se p̄cinctū gladio considerans. **Ego** iquit
 satisficiam legi. et gladio p̄tinus extracto icu-
 buit super eo. licet licuisset dissimulare culpaz
 vel errorem defendere. obligatiōe tamē ma-

6

luit reportare ne aliqua fraus legi fieret ab eo edite et statute. sed his tpiis vt dicit Ale. li. viij. leges araneaz telis copant vt aiebat Salomon pbs. Na vt illa tela infirmiora aialia retinere dicebat. valentiora vo dicebat transuolare. His itaq; legibus humiles et paupes cōstringi. diuites vero et potentes nolle alligari. Reprobatur etiam Aristo. leges Spodomij. q̄ fuit vn̄ de antiq̄s legislatorib⁹. iij. pol. in multis. Et sp̄at̄ in hoc q̄ statuit legē talē q̄tus ad legislatores. q̄ quicumq; inuenir̄z aliq̄d nouū expediens ciuitati. honorē aliq̄e reportaret. Et q; lex videt̄ habere bonā apparentiā. iō occasione istius legis disputat istā questionem.

Hetrū expedit ciuitati frequent̄ mutare p̄mal leges p̄ melioribus legibus nouiter adinueni. Et apparet q; sic. q; sic est in alijs artib⁹. vtputa medicinali et musica. q; quedā approbata ab antiquis doctoribus sunt mutata. Tum quia multe d̄ talibus legibus sunt valde barbarice et irrationabiles. sicut q; ciues poterant vxores suas v̄dere p̄ ferro. Tū q; hoies antiq̄ fuerunt quasi brutales insensati. Tū q; leges sūt scripte vniuersaliē. Actus vo hoim p̄culars sunt. et verū nec p̄nt regi p̄ vnā legē. Ad istam vo questionē vult Aris. dicere. q; nullo modo expedit ciuitati vt faciliter mutet v̄ abroget leges antiquas p̄ legibus nouis. etiaz si aliq̄d modicū vtilitatis ciuitati puenit per leges nouas. Et ideo dicit q; illa lex Spodomij nihil fuit. Quod p; q; si inueniunt nouā legē et vtilitatem ciuitati aliquis honor daret̄. ex hoc q̄des iuuenes ingeniosi insisterent multotiens circa inuentiones nouaz legū specie cōis in abrogationē veterū legū et sic de facili inducerent mutationē totius poltie. Ideo dicit Aris. q; leges antique dñt esse maioris reuerentie et stabilitatis. An faciliter cōdere leges nouas et faciliter immutare antiquas est multipliciter et mirabiliter citati nociuū. q; hoc nihil aliud ē nisi ad asuescere leges dissoluenđim et ad p̄cipendēdū obligationē legis. Ideo melius est sustinere quosdā modicos errores et leues q̄z solvere leges antiquas. q; q̄ frequent̄ leges mutant plus nocent q̄z p̄ficiant. q; assuefaciunt ciues ad nō obseruandū statuta principū et precepta. An tenet Aris. q; q̄ faciliter legē mutat legi virtutē debilitant. Nec est s̄l̄t̄ fm eū d̄ artib⁹ et legibus. Na virtus et efficacia artū et scientiaz fundat̄ sup̄ rationē. et ex naturali rōne habent vim suā. Leges aut̄ positue in multis nō hñt obligationē nisi ex p̄suetudine et obseruationis vetustate. et ideo mutare p̄suetudinē est debilitare legē. vt. ff. de legi. et cōsti. in longa cōsuetudine. l. nō oim. Nec em̄ ad oia que maiorib⁹ p̄stituta sunt rō reddi pōt. vt. c. se. Et ideo rationes eoz que constituunt̄ inquiri nō optet.

alioquin multa que certa sunt subuerteremur. Si vo essent aliquę leges antique que manifeste p̄tinerent p̄niciem ciuitatis. de maturo p̄silio abrogari dñt. Ideo etiā d̄ di. x. Cōstitutōnes cōtra canones et decreta p̄sulū romanorū nullius sunt momenti. Quarto requirūt leges equalitatem mensure et distributionis vt. l. leges sint oibus cōes q̄ sunt eiusdē conditōis. et q̄ vni est licitū oibus liceat et q̄ vni est interdictū omnib⁹ sit illicitū. Hoc tñ intelligi nō d̄ sic q; ois lex equalit̄ oēs ciues cōplectat̄ cū et alie leges debeant militib⁹. alie artificib⁹. alie agricolis. alie dñis. alie suis. s̄ oibus eiusdē conditōnis et stat⁹ d̄ ip̄a lex data est cōis. Iō qui volūt aliā rēpublicā seu cōmunitatē quācūq; p̄stituere ex p̄sonis nō equalib⁹ necessario destruit ordinē et pulcritudinē reipublice q̄ stat⁹ diuersorū gradū cōueniēti p̄portōe. An dicit Aug. de ci. dei. li. xxix. Pax oim̄ rex ē trāq̄llitas ordinis. Ordo vo est pariū dispariūq; rerū sua cuiuslibet loca tribuēs dispositio. Et p̄ cōsequens vbi est oimoda paritas ibi null⁹ ē ordo. Et Ari. viij. pol. di. q; lex est q̄dā ordo. et bona legislatio est bona ordinatio. Et iij. pol. di. cit. q; iustū est et equale fm virtutē equale recipit et inequale. Est ei vnitas ciuitatis sicut vnitas aialis que in bona p̄portōe cōsistit.

De eadē dñica. Sermo secundus.

Bcati oculi q̄ vidēt q̄ vos videtis. Dico em̄ vobis q; multi reges et p̄ph̄e voluerūt videre q̄ vos videtis et nō viderūt. et audire que vos auditis et nō audierūt. Luc. x. Aris. in p̄bleu. sic dicit Pueri i iuuetute respectu sui corporis maiores hñt oculos q̄z i senectute. et cā illi ē q; hñt humidū cerebrū. q; p̄ abūdā i humiditate cerebri i iuuetute q̄z i senectute. Et p̄ eadē humiditatē pueri sunt somnolentiores et ḡuiiores in capitib⁹ eoz q̄z senes. et p̄mptiores ad lachrymandū i fletu. Sunt etiam acutiores in visu. quia oculi eoz sunt magis dispositi ex p̄te organi q̄z in senio. si em̄ senex haberet oculos vt iuuenis videret vt iuuenis. Moraliter per p̄ueros intelligunt̄ fideles homines. de q̄ bus ps̄. Laudate pueri dñm. Et principaliter illi q̄ fuerūt i veteri testō et in principio primitiue ecclesie. que tempa intelligunt̄ p̄ iuuentutem. Sicut ergo pueri in iuuentute habēt maiores oculos et vidēt acutius. sic ip̄i fideles tan q̄ pueri dei magnos habuerūt oculos nō corporis sed mētis et acute viderūt ip̄m deū ante multa tpa. Illoz p̄uerorū in antiquo testō p̄m⁹ fuit moyses q̄ vidit xpm̄ v̄turū. vt habet̄ Deut. xvij. Prophetam inquit de gente magna id est de iudeis et de fratrib⁹ tuis suscitabit dominus deus tuus. ip̄m sicut me audietis. Ista